

Gemeente Schouwen-Duiveland
T.a.v. De heer R. de Winter
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

Rotterdam, 12 december 2023

Betreft: Ecologisch advies (second opinion)
Project: 24006.001 (D2)

Inleiding

Econsultancy heeft van Gemeente Schouwen-Duiveland het verzoek gekregen voor schrijven van een second opinion over ecologische onderzoeken die zijn uitgevoerd ten aanzien van het project Cornelia te Zierikzee. De bebouwing op locatie Cornelia wordt gesloopt ten behoeve van de bouw van 90 woningen, waarvan het meeste is bestemd voor Oekraïense vluchtelingen. De locatie is weergegeven in figuur 1. Om vergunning te krijgen voor de sloop is er door Buijs Eco Consult B.V. een quickscan Wet natuurbescherming (rapport 210426, d.d. 26 april 2021) en een nader onderzoek ecologie (rapport 230330, d.d. 30 maart 2023) uitgevoerd.

Figuur 1 Onderzoeklocatie.

Over beide onderzoeken wordt een blik geworpen. Hierbij wordt aangegeven of er onderzoeken geheel volgens protocollen van de NGB, BIJ12 of een andere instantie zijn verlopen. Daarnaast wordt aangegeven of er conclusies zijn die mogelijk in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Ook kunnen er aanvullende adviezen gegeven worden. Hierna wordt in een conclusie een overzicht gegeven van de te nemen vervolgstappen.

De werkzaamheden aan locatie Cornelia betreffen het slopen van de bebouwing, hierbij blijven de watergangen behouden en het grootste deel van het groen. Enkel bomen met een geringe levensduur (volgens de Bomen Effect Analyse) worden gesaneerd. Hiermee wordt rekening gehouden.

Quickscan Wet natuurbescherming

De quickscan begint met een omschrijving van het doel van de ingreep, de onderzoekslocatie en het wettelijk kader. Hierna volgt gebiedsbescherming. De conclusies over de gebiedsbescherming in het kader van Natuurnetwerk Nederland zijn juist bevonden. Het NNN-gebied bevindt zich (net) op >100 meter van de

bebouwing op de onderzoekslocatie. De ingreep valt buiten het invloedsgebied van het NNN en is niet onderhevig aan toetsing. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden klopt de conclusie dat er geen versnippering plaatsvindt. Er wordt genoemd dat een beoordeling op stikstofdepositie op omliggende natuurgebieden geen onderdeel is van de rapportage. Een dergelijke stikstofberekening (AERIUS) zal gezien de afstand tot de onderzoekslocatie (2,2 km) en de aard van de ingreep wel noodzakelijk zijn. Deze is inmiddels uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat de emissie die als gevolg van dit project vrijkomt in zowel de sloop- en bouwphase als gebruiksfase leidt tot een depositieresultaat van 0,00 mol N/ha/jaar ten opzichte van de referentiesituatie. Om die reden zijn significante gevolgen op Natura 2000-gebieden uit te sluiten en vormt het project geen bedreiging voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Een passende beoordeling is derhalve niet aan de orde. Stikstofdepositie vormt daarmee geen belemmeringen voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

Het rapport wordt vervolgd door een gebiedsomschrijving en een advies omtrent soortbescherming. De adviezen rondom soortbescherming worden veelal per soortgroep verleend. Er is per functieaantasting een advies gegeven over benodigd nader onderzoek. In deze memo zal het advies aangepast en eventueel uitgebreid worden. Voor het aanvullende advies voor nader onderzoek is per soort gekeken naar waarnemingen van de afgelopen 5 jaar binnen een straal van 3 kilometer van de onderzoekslocatie. De database van de NDFF is hiervoor gebruikt. Ook is de landelijke verspreidingsatlas gade geslagen voor eventueel voorkomende soorten. Daarnaast is via foto's en de gebiedsomschrijving beoordeeld of de onderzoekslocatie daadwerkelijk geschikt is voor de betreffende soort.

In de quickscan wordt nader onderzoek geadviseerd naar, volgens het rapport: "jaarrond beschermde soorten (bijv. boomvalk en huismus)" vanwege de aanwezigheid van enkele grote nesten in bomen (locatie niet gespecificeerd) en verblijvende huismussen in de omgeving. Omdat de ecologie van de vogels met jaarrond beschermde nesten erg kan verschillen per soort, zal meer gespecificeerd worden welke soorten het betreft. De vogels met jaarrond beschermde nesten die zijn waargenomen volgens de NDFF zijn: huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendif en zwarte wouw. Econsultancy is het eens met het advies voor nader onderzoek naar huismus. Over de gierzwaluw wordt niet specifiek ingegaan. Vanwege de geschikte hoogte van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen mogelijk zijn. Later in deze memo wordt hierop ingegaan. De zwarte wouw, slechtvalk, ooievaar en grote gele kwikstaart hebben geen beschermde functie op de onderzoekslocatie. In de rapportage wordt de aanwezigheid van grote nesten benoemd, maar niet weergegeven. Er wordt geadviseerd en veldbezoek uit te voeren om grote nesten op of rondom de onderzoekslocatie in te meten. Uit deze nestinspectie kan een nader onderzoek naar roofvogels volgen.

Over algemene broedvogels wordt het advies overgenomen. Het advies wordt aangevuld met een broedvogelinspectie, mocht er toch in het broedseizoen gewerkt worden.

Ten aanzien van vleermuizen wordt het advies tot nader onderzoek overgenomen. In de quickscan wordt niet gespecificeerd over welke soort moet worden meegenomen, net als de functie die onderzocht moet worden. Dit heeft effect op de onderzoeksinspanning. Volgens de NDFF is enkel de gewone dwergvleermuis waargenomen nabij de onderzoekslocatie. Volgens de verspreidingsatlas komt tevens de laatvlieger voor in het

gebied. Onderzoek naar foerageergebied wordt niet noodzakelijk geacht vanwege het grote aanbod in de omgeving. De bomen aan de noordzijde kunnen onderdeel zijn van een essentiële vliegroute. Deze bomen blijven behouden. Het is voor eventuele vliegroutes en foerageergebied zaak rekening te houden met vleermuisvriendelijke verlichting. Geadviseerd wordt de onderzoeksinspanning aan te passen naar een inspanning gericht op verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Een konijn is waargenomen nabij de onderzoekslocatie en een ontheffingsaanvraag ten aanzien van konijn wordt geadviseerd door Buijs Eco Consult. Voor een ontheffingsaanvraag is echter eerst een nader onderzoek benodigd. Geadviseerd wordt in het voorjaar nader onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen van konijnen. Ten aanzien van kleine marterachtigen wordt nader onderzoek geadviseerd. In het nader onderzoeksrapport wordt daarna echter benoemd dat het nader onderzoek niet benodigd is vanwege het behoud van een groenstrook. Econsultancy is het niet eens met dit advies. Eventuele verblijfplaatsen of migratieroutes kunnen verstoord worden door de werkzaamheden. Het advies vanuit Econsultancy is om het nader onderzoek naar konijnen uit te breiden met een nader onderzoek naar kleine marterachtigen. De Noordse woelmuis komt tevens voor nabij de onderzoekslocatie. Deze soort kan echter geen verblijfsfunctie vinden in of rondom de bebouwing.

Ten aanzien van reptielen, amfibieën en vissen worden in de quickscan enkel algemene amfibieën genoemd. Vissen en reptielen komen inderdaad niet voor op de onderzoekslocatie. De hazelworm is eenmalig waargenomen nabij de onderzoekslocatie. De soort komt van nature niet voor in Zeeland. Een niet-wilde populatie is bekend in de omgeving, waarvan de waarneming hoogstwaarschijnlijk onderdeel is. De rugstreeppad (volgens de Habitatrichtlijn beschermde amfibie) wordt in het rapport over het hoofd gezien. De soort vind geen beschermde functie op de onderzoekslocatie. Echter kan deze typische pioniersoort aangetrokken worden tot vergraafbaar zand wat ontstaat tijdens de ingreep. Daarom wordt extra geadviseerd gebruik te maken van een amfibieënscherm. Advies omtrent de zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën wordt overgenomen.

Ongewervelden worden niet specifiek genoemd. De grote vos komt voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Geschikte waardplanten zijn echter niet aanwezig. De soort hoeft verder niet onderzocht te worden.

Ten aanzien van flora zijn er door Buijs Eco Consult geen specifieke soorten genoemd. Volgens de NDFF komen de schubvaren en de muurbloem voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De soorten zijn beide waargenomen in Zierikzee. De muurbloem is waargenomen in een tuin en niet als wilde plant. De schubvaren is een sporenplant die typisch groeit aan oude muren van kanalen en ander water. Dit is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. De soorten zullen er niet voorkomen.

Houtopstanden zoals omschreven in de Wet natuurbescherming zijn niet van toepassing. De conclusies die volgen uit de opmerkingen over de quickscan zijn onderaan beknopt weergegeven.

Nader onderzoek

Het nader onderzoeksrapport van Buijs Eco Consult is getiteld: “Nader onderzoek vleermuizen en overige jaarrond beschermde soorten sloop Zogrcentrum Zierikzee”. Verderop in het rapport wordt uitgelegd dat het onderzoek draait om huismus en gierzwaluw en verschillende soorten boom- en gebouwbewonende

vleermuizen. Ook wordt genoemd dat het konijn zal worden meegenomen in het rapport. Later wordt nog genoemd dat bomen worden onderzocht op grote nesten. Tevens wordt er genoemd dat in het onderzoek vliegroutes en foerageergebied zal worden meegenomen, maar dat ze niet worden verwacht.

Voor elke soort, met uitzondering van het konijn, zijn onderzoeksprotocollen opgesteld. Hieronder wordt aangegeven of aan deze protocollen is voldaan. In hoofdstuk 2.4 zijn de veldbezoeken en bijbehorende omstandigheden aangegeven. Er is niet genoemd welk bezoek is gericht op welke soort. In deze second opinion worden aannames gemaakt op welke soort het bezoek gericht is.

21 januari 2022 en 7 maart 2022 zijn in de middag veldbezoeken uitgevoerd. Deze zijn naar verwachting naar huismussen aangezien de overige soorten 's avonds of 's nachts onderzocht moeten worden en veelal pas vanaf mei. Voor het konijn geldt er geen protocol. BJI12 geeft als protocol voor huismusonderzoek de keuze tussen twee veldbezoeken overdag in de periode april tot half mei of drie veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (waarvan 1 in de optimale periode). Aan deze onderzoeksinspanning is niet voldaan. Het nader onderzoek is niet protocollair uitgevoerd en zal opnieuw gedaan moeten worden volgens de op dit moment vigerende protocollen.

Ten aanzien van de gierzwaluw dienen drie veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode 1 juni tot en met 15 juli. Er zijn in deze periode enkel twee veldbezoeken uitgevoerd. Op 30 mei en 17 juli zijn tevens bezoeken uitgevoerd. Er wordt geen argument gegeven om de optimale periode te verlengen. Verder dienen de bezoeken uitgevoerd te worden vanaf anderhalf uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang. Hieraan is niet voldaan. Later in het rapport wordt in hoofdstuk 3.4 genoemd dat de gierzwaluw volgens de quickscan niet verwacht wordt op de onderzoekslocatie. In de quickscan wordt de gierzwaluw echter niet genoemd. Om onduidelijkheid weg te nemen wordt geadviseerd de locatie middels een veldbezoek te inspecteren op geschiktheid voor de gierzwaluw. Hierna kan nader onderzoek volgens de op dat moment vigerende protocollen noodzakelijk worden geacht.

In hoofdstuk 2.1 worden verscheidene vleermuizen opgenoemd die volgens het rapport "mogelijke op de locatie waren". Een deel van de soorten, zoals kleine dwergvleermuis, komt niet voor in deze omgeving. Ook wordt er verder niets meer genoemd over de vliegroutes of foerageergebied. Hierboven is door Econsultancy vastgesteld dat de onderzoekslocatie geschikt is als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en laatvliëger. Voor het gemak zal het protocol voor deze soorten gehanteerd worden bij deze analyse. Aan dit protocol is zo goed als voldaan. Het bezoek op 28 juni had eigenlijk tot 00:06 moeten duren. Vanwege de grote hoeveelheid aan vleermuisactiviteit waargenomen wordt er vanuit gegaan dat deze 6 minuten geen invloed hadden op de uitkomst van het onderzoek. Het onderzoek op 31 september is niet mogelijk geweest aangezien de datum niet bestaat. Er wordt vanuit gegaan dat het onderzoek op 30 september heeft plaatsgevonden, en in dit geval voldoet aan het protocol. Het vleermuisonderzoek hoeft niet opnieuw uitgevoerd te worden.

Het konijn is waargenomen tijdens de veldbezoeken. Deze waarnemingen zijn niet voldoende om een verblijfplaats vast te stellen. Gericht onderzoek zal moeten uitwijzen of verblijfplaatsen van konijnen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie.

Conclusie

Uit de second opinion volgen de volgende vervolgstappen of andere conclusies:

- Veldbezoek om geschiktheid van gierzwaluw vast te stellen of uit te sluiten.
- Nestinspectie naar jaarrond beschermde nesten uitvoeren.
- Werken in het broedseizoen is mogelijk, mits er broedvogelinspecties worden uitgevoerd voorafgaand aan de werkzaamheden. Dit is tevens afhankelijk van het gebruik van de onderzoekslocatie door huismussen en/of gierzwaluwen.
- Nader onderzoek vleermuis moet protocolair gespecificeerd zijn op verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
- Houd rekening met verlichting ten aanzien van foeragerende en migrerende vleermuizen.
- Nader onderzoek konijn uitvoeren.
- Nader onderzoek kleine marterachtigen uitvoeren.
- Gebruik amfibieënscherm tijdens de werkzaamheden.
- Nader onderzoek huismus uitvoeren.

Wij verwachten voldoende uitsluitsel te hebben gegeven over de geldigheid van de uitgevoerde onderzoeken.

Met vriendelijke groeten,
Econsultancy

De heer L. Golterman, MSc
Projectleider Ecologie

Mevrouw M.M.J. van der Aa, MSc
Kwaliteitscontroleur

